

İstihare konusunda doğru adımlar

Dağıstan'dan Oktay Milailov: “Tesbih taneleri üzerinde istihare yapılır mı? Bazı tarikat mensuplarında bu sıkça görülüyor. Hz. Davut'un istiharesi diyorlar. İstiharenin aslı nedir? Nasıl yapılır? Nasıl duâ edilir?”

İstiharenin özünde Allah'tan hayır istemek vardır. İstihare konusunda Peygamber Efendimizin (asm) tarif ve duâsını, şekil ve yapılış biçimini aşağıda vereceğiz. Bunun dışında tesbih taneleri ile yapılan veya adına Davud İstiharesi denilen başka bir istihare çeşidi rivayet edilmemiştir. İşi gereksiz kurallara veya yanlış itikatlara boğmamak lâzım.

Öncelikle kul her işinde, her teşebbüsünde, her gayretinde, her adımında Allah'tan hayır ister, Allah'a güvenir, Allah'a dayanır.

Hiç şüphesiz Allah'tan hayır istemek, yani istihâre yapmak kişisel görevleri yapmaya ve sebeplere başvurmaya engel olmadığı gibi, istişâre yapmaya, danışmaya, konu hakkında uzun uzadıya düşünmeye ve bir sonuca ulaşmaya çalışmaya da engel değildir. Hattâ istihâre yapmanın “lâzımı” bunlardır. Yani bunlarsız istihâre, esâsen istihâre değildir.

Nasıl tevekkül eden, yani Allah'a güvenen birisi, tembelce yatmıyorsa, sebepleri atlamıyorsa ve görevini ihmal etmiyorsa; istihâre eden, yani Allah'tan hayır isteyen birisi de tembelce yatmaz, sebepleri atlamaz ve yapması gereken, meselâ düşünme, danışma, bilgi toplama, işi usûlüne göre yapma... vs gibi ön görevleri ihmal etmez. Yani ne tevekkül tembelliktir; ne istihâre yapılması gerekenleri atlamaktır!

Bilâkis tevekkül de, istihâre de Allah'ın verdiği bütün imkânları sonuna kadar kullanırken; kalben bir yandan Allah'a güvenmeyi, diğer yandan da Allah'tan hayır ummayı sürdürmek demektir. Yani esas olan tevekkül ve istihâreyi birleştirmek ve bir “hal ve davranış” olarak her an yaşamaktır. Nitekim Resûlullah Efendimiz (asm) küçük-büyük her iş hakkında istihâre yapmayı teşvik eder ve: “Her ihtiyacınız hakkında hayır dileyiniz. Nalınınızın tasmaşı koptuğunda bile!” buyururdu.¹

Hazret-i Câbir (ra) demiştir ki: Resûl-i Ekrem Efendimiz (asm) Kur'ân'dan bir sûre öğretir gibi küçük-büyük işlerimizin hepsinde bize istihâreyi öğretirdi ve buyururdu ki:

“Sizden biriniz bir iş yapmak istediğinde nafil olarak iki rek'ât namaz kılsın, sonra şu duâyı okusun:

“Allahümme innî estehîrûke bi ilmike ve estakdirûke bi kudretike ve es'elûke min fadlike'l-azîm. Fe inneke takdirü ve lâ akdirü ve ta'lemü ve lâ a'emü ve ente allâmü'l-ğuyûb. Allahümme in künte ta'lemü enne hâze'l-emre hayrûn lâ fî dînî ve meâşî ve âkıbeti emrî; fakdürhü lâ ve yessirhü lâ. Sümme bârik lâ fih. Ve in künte ta'lemü enne hâze'l-emre şerrûn lâ fî dînî ve meâşî ve âkıbeti emrî; fasrifhü annî vasrifnî anhü. Vakdür li'l-hayra haysü kâne. Sümme ardinâ bih.”

(Mânâsı: Allah'ım! Hakkımda hayırlısını bildiğin için, Sen'den hayırlısını istiyorum. Ve hayırlı olana gücün yettiğinden, Sen'in beni güçlü kılmanı diliyorum. Yâ Rab! Hayırlı olan tarafın belirlenmesini ve bildirilmesini Sen'in o büyük fazl ü kereminden bekliyorum. Allah'ım! Sen'in her şeye gücün yeter; halbuki benim yetmez. Sen her şeyi bilirsin. Oysa ben bilmem. Muhakkak Sen, bize görünmeyen her şeyi çok yakından bilensin; Sen Allâmü'l-Guyûb'sun. Allah'ım! Şu azmettiğim işimde dînim, hayatım, dünyam ve âhiretim için hayır varsa, onu bana takdir et, onu bana kolaylaştır, onu bana mübârek kıl! Yâ Rab! Şu azmettiğim işimde dînim, hayatım, dünyam ve âhiretim için şer ve zarar varsa, onu benden uzaklaştır, benim gönlümü de ondan çevir. Ve her nerede hayır varsa, bana onu takdir et! İçimi de ona ısındır!) (Duâyı okuyan, “şu azmettiğim işimde” ifadesi yerine, işini ve ihtiyacını ismen belirtebilir.) 2

Allah'tan hayır diledikten sonra, Allah'ın hayır takdir edeceği umulur ve beklenir. İstihâreden sonra kalbin ve rûhun bir taraf için yatıştığı ve râzı olduğu, bir tarafa meylettiği, bir tarafı tercih ettiği hissedilirse, o tarafın hayırlı olduğu kabul edilir. Eğer kalpte herhangi bir meyil, arzû, yöneliş ve tercih uyanmaz ise, Allah'tan hayır dilemeye ve istihâre etmeye devam edilir. Kalbin meyli, arzûsu ve bir tercihe yatkınlığı belirene kadar istihâre bırakılmaz.

Esâsen istihârenin yediye kadar tekrar edilmesi sünnettir. Resûlullah Efendimiz (asm) Enes bin Mâlik'e (ra): “Yâ Enes! Bir işe teşebbüs etmek istediğinde o iş hakkında yedi def'a istihâre eyle. Sonra kalbinden geçen rûhî meyil ve arzûya bak. Çünkü hayır, kalbinde doğan o arzûda, tercihte ve yöneliştir.” buyurmuştur.³

Dipnotlar:

1- Buhârî, 4/136.

2- Buhârî, 4/598.

3- Buhârî, 6/545.